

ANNE BABA TUTUMLARI

Veli Broşürü

Bireylerin sağlıklı kimlik gelişiminde, problem çözme becerilerinin gelişiminde anne baba tutumları önemli bir yer tutmaktadır.

Ebeveynlerin çocuklarıyla kurdukları iletişim şekli; onların dışa dönük- içe dönük, bağımlı- özerk, uyumlu- uyum sağlamakta zorlanan vb. gibi özellikler geliştirmesini etkiler.

Ergenlik dönemi kimlik kazanmada kritik bir dönem olduğundan; bu dönemde aile içindeki iletişim şekli çok daha önemli bir konu olmaktadır.

Broşürümüzde hangi tutumlar çocuğumuzda hangi davranışlara neden olabilir bunları inceleyeceğiz.

BASKICI VE OTORİTER TUTUM

Katı disiplin ve uyulması gereken kurallar vardır. Katı cezalarla denetleme ve sevgiyi çocuktan esirgeme başlıca davranış kalıplarıdır. Çocuk sürekli denetlendiğini, suçlandığını ve ona müdahale edildiğini hisseder.

SONUÇ: Sağlıklı bir özgüven gelişimi görülmez. Çocuk ailedeki kurallara uysa da otoritenin olmadığı yerlerde ya kendi fikrini belirtmekten korkan çekingen ve kırılgan ya da aşırı isyankar bir birey olarak varlık gösterir.

AŞIRI KORUYUCU TUTUM

Çocuğa gereğinden fazla gösterilen bir ilgi hakimdir. Yaşına uygun görevlerde dahi ebeveynler çocuk yerine karar verir, onun adına sorumluluklarını yerine getirir.

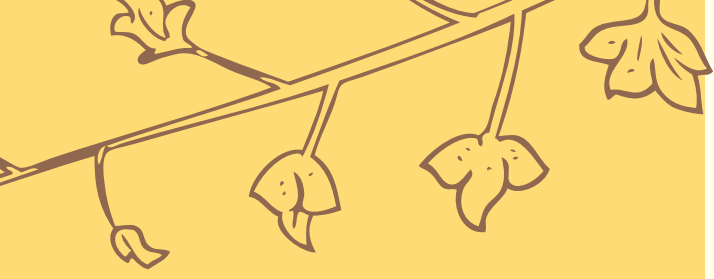
SONUÇ: Diğerlerine aşırı bağımlı, alıngan, kırılgan, kendi kararlarını vermekte zorlanan bir kişilik görüntüsü görülebilir. Bir gruba dahil olabilmek ve onaylanmak için uygun olmayan davranışlarda bulunabilir.

ÇOCUK MERKEZLİ TUTUM

Ailede roller yer değiştirmiş, yol gösteren kişi çocuk olmuştur. Abartılmış sevgi gösterileri hakimdir. Çocuğun her isteği yerine getirilir, karar mercii çocuktur.

SONUÇ: Elindeki ile yetinmeyen, anne-baba ile iletişimde saygı sınırlarını aşan, her isteğini yapabileceğini düşünen, etrafındakileri onun isteklerini yerine getirmek için gönderilmiş bireyler olarak gören bir karakter yapısı karşımıza çıkar. Sürekli bir 'hak ediş/ elde etme mücadelesi' vardır, hakkını almak için uygun olmaya davranışlar gösterebilir. Okula adapte olmakta ve kurallara uymakta güçlük çeker. Akran zorbalığı, iletişim güçlükleri gibi davranış sorunları görülebilir.

DENGESİZ VE KARARSIZ TUTUM

Anne ve baba sürekli görüş ayrılığı yaşar ve çocuk bunun farkındadır. Durumlar ve davranışlara verilen tepkilerde "tutarsızlık" vardır. Birinin evet dediğine diğer ebeveyn hayır der. Ya da bugün hoş karşılanmayan bir davranış başka bir gün onaylanabilir.

SONUÇ: İç çatışmalar yaşayan; davranış ve tutumlarında tutarsızlık ve dengesizlik gösteren bir karakter yapısı gözlenir. Çocuk hangi ebeveyn onu onaylıyorsa ona daha yakın olurken, diğer ebeveyne karşıt tutum sergileyebilir. Sağlıklı bir aile içi iletişim görülmez.

İLGİSİZ VE KAYITSIZ TUTUM

Duygusal istimarın görüldüğü tutum türüdür. Çocuk ailede görmezden gelinir; duygusal, maddi ihtiyaçları önemsenmez, yok sayılır. Bu ebeveyn tutumunda çocuk yalnız bırakılmıştır.

SONUÇ: Çocukta saldırgan davranışlar görülebilir. Karşıt gelme bozukluğu sık karşılaşılan bir davranış bozukluğudur. Çocuk varlığını kanıtlamak ve kendini göstermek için uygun olmayan davranış kalıpları sergileyebilir.

GÜVEN VERİCİ, DESTEKLEYİCİ VE HOŞGÖRÜLÜ/DEMOKRATİK TUTUM

Çocuğun temel ihtiyaçları ile beraber sevgi ihtiyacı da ailede karşılanır. Kurallar vardır; ancak bu kurallar tüm aile üyelerince belirlenir, düzenlenir. Ailede kabul gören ve görmeyen davranışların sınırları bellidir. Çocuk ailenin bir üyesidir ve fikirleri önemsenir. Karar alınırken diğer üyeler gibi oy hakkına sahiptir. Anne baba tutarlıdır. Çocuk kendini rahatlıkla ifade eder. Çatışma durumunda kullanılan yöntem "ikna"dır. Ödüllendirme, takdir etme, teşvik etme, duygusal yakınlık, açık iletişim gibi davranış kalıpları sıkça gözlenir.

SONUÇ: Kendi başına karar alabilen, özgüveni yüksek, sorumluluk almaktan çekinmeyen, girişimci, insanlara güvenmekte zorlanmayan, ifade gücü yüksek bireyler karşımıza çıkar.

AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuğunuza **sevgi** göstermekten çekinmeyin. Sevildiğimizi bilmek ve sevmek zorluklarla başa çıkmada en büyük dayanağımızdır.
- ** (Şımartmak ve her istediğini yapmak onu sevmek değildir, unutmayın.)
- **Net ve tutarlı** olun. Sağlıklı bir kişilik gelişimi için çocuğun hangi davranışın hangi tepkiyi doğuracağını net olarak bilmesi gerekir.
- Aile içindeki kuralları birlikte belirleyin, çocuğunuzun da fikirlerini önemseyin. Uzlaşamadığınızda iki tarafın da kazanacağı çözümler bulmaya çalışın.
- Korkutarak değil, "neden böyle olduğunu açıklayarak" onlarla iletişim kurun.
- Anne ve baba olarak birlikte hareket edin, kararsız kaldığınız zamanlarda birlikte konuşup sonra çocuğunuza kararınızı bildireceğinizi söyleyin.
- Onun için güvenli bir aile ortamı oluşturun. Çocuk kendini rahatça ifade edebileceğini, başına gelenleri çekinmeden ailesine anlatabileceğini bilsin.

Feyza SALT

Okul Psikolojik Danışmanı